

Na osnovu člana 123 stav 9 Zakona o veterinarstvu („Službeni list CG“, br. 30/12, 48/15 i 57/15), Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja donijelo je

PRAVILNIK O USLOVIMA ZA UVOZ PTICA*

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se bliži uslovi za uvoz ptica i obrazac veterinarskog sertifikata za uvoz ptica.

Član 2

Ptice su životinje iz klase Aves, osim živine.

Član 3

Ovaj pravilnik ne primjenjuje se na:

- živinu;
- ptice (kućne ljubimce koje prati vlasnik);
- golubove za takmičenje na teritoriji Crne Gore iz druge zemlje, koji su pušteni i za koje se očekuje da će odletjeti nazad.

Član 4

Izrazi upotrijebljeni u ovom pravilniku imaju sljedeća značenja:

- 1) **živina** su kokoške, ćurke, biserke, patke, guske, prepelice, golubovi, fazani, jarebice i ptice neletačice koje se uzgajaju ili drže zatvorene, radi proizvodnje mesa, konzumnih jaja i ostalih proizvoda i za obnovu populacije divljih ptica;
- 2) **ptica koja se drži u zatočeništvu** je ptica koja nije ulovljena u divljini, već je rođena i uzgojena u zatočeništvu i potiče od roditelja koji su se parili ili su oplođena jaja na drugi način prenesena u zatočeništvo;
- 3) **bešavni nožni prsten** je prsten ili obruč kružnog oblika, bez prekida ili spoja, sa kojim nije manipulirano na bilo koji način, stavljen u prvim danima života ptice, a takve je veličine da se ne može skinuti sa noge ptice koja je potpuno razvijena;
- 4) **karantinski objekat** je objekat koji služi kao karantin za uvezene ptice, osim karantinskog centra;
- 5) **karantinski centar** je prostor koji služi kao karantin za uvezene ptice i koji sadrži određeni broj jedinica, koje su operativno i fizički odvojene jedna od druge i svaka jedinica sadrži samo ptice iz iste pošiljke, istog zdravstvenog statusa i čini jednu epizootiološku jedinicu;
- 6) **sentinel ptice** su ptice koje se za vrijeme trajanja karantina jednom ili više puta uzastopno ispituju radi utvrđivanja njihovog zdravstvenog stanja.

Član 5

- (1) Ptice se mogu uvoziti, ako:
 - 1) su uzgojene u zatočeništvu;
 - 2) potiču iz odobrenih objekata za uzgoj;
 - 3) su laboratorijski ispitane u periodu od sedam do 14 dana prije otpreme sa negativnim rezultatom na bilo koji virus avijarne influence i virus Njukastl bolesti;
 - 4) nijesu vakcinisane protiv avijarne influence;
 - 5) ih prati veterinarski sertifikat;

- 6) su identifikovane mikročipom ili bezšavnim nožnim prstenom sa podacima (ISO zemlje izvoznice i jedinstveni serijski broj upisan u veterinarski sertifikat);
 - 7) se transportuju u novim kavezima koji su na spoljnoj strani označeni identifikacijskim brojem upisanim u veterinarski sertifikat;
 - 8) je određeno mjesto i dužina trajanja karantina kao i postupak i mjere koje će se primjenjivati u karantinu.
- (2) Veterinarski sertifikat iz stava 1 tačka 5 ovog člana, izdaje se na obrascu koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Član 6

- (1) Ptice koje se uvoze direktno sa graničnog inspekcijskog mjesta transportuju se vozilima koja su službeno plombirana, u kavezima ili koševima u karantinski objekat ili karantinski centar koji ispunjava uslove date u Prilogu 1.
- (2) Transport iz stava 1 ovog člana ne može da traje duže od devet sati.

Član 7

- (1) Ptice koje se uvoze treba da provedu najmanje 30 dana u karantinu.
- (2) Tokom trajanja karantina vrši se pregled ptica, uzorkovanje i ispitivanje avijarnu influencu i Njukastl bolest u skladu sa Prilogom 2.

Član 8

Prilozi 1 i 2 čine sastavni dio ovog pravilnika.

Član 9

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

*U ovaj pravilnik prenešena je Uredba Komisije (EU) br. 139/2013 od 7. januara 2013. o utvrđivanju uslova zdravlja životinja za uvoz određenih vrsta ptica u Uniju i o uslovima njihovog karantina (kodificirana verzija)/Regulations Commission Implementing Regulation (EU) No 139/2013 of 7 January 2013 laying down animal health conditions for imports of certain birds into the Union and the quarantine conditions thereof (codification).

Broj: 323-69/17-4

Podgorica, 22. septembra 2017. godine

Ministar,
Mr Milutin Simović, s.r.

VETERINARSKI CERTIFIKAT ZA UVOZ ŽIVOTINJA IZ PORODICE PTICA

Država Veterinarski sertifikat za CG

I.1. Pošiljalac Ime Adresa Tel.		I.2. Referentni broj sertifikata	I.2.a
		I.3. Centralni nadležniorgan	
		I.4. Lokalni nadležniorgan	
I.5. Primalac Ime Adresa Poštanski broj Tel.			
I.7. Država porijeklaISO kod 	I.8. Regija porijeklaKod 	I.9. Država odredišta ISO kod 	I.9. Regija odredišta Kod
I.11. Mjesto porijekla Gazdinstvo Naziv Adresa/		I.12. Mjesto odredišta Naziv Adresa	

I.13. Mjesto utovara		I.14. Datum otpreme		Vrijeme otpreme
Adresa		Odobreni broj		
I.15. Prevozno sredstvo		I.16. Ulazno GVIM u Crnu Goru		
Avion ☐ Brod ☐ Željeznički vagon ☐ Kamion ☐ Drugo ☐		I.17. Broj(evi) CITES-a		
Identifikacija				
Oznake sa dokumenata				
I.18. Opis pošiljke			I.19. Kod pošiljke (CT broj)	
			I.20. Količina	
I.21.			I.22. Broj pakovanja	
I.23. Identifikacija kontejnera/broj plombe			I.24.	
I.25. Pošiljka je namijenjena za				
Uzgoj ☐ ZOO ☐				
I.26.			I.27. Za uvoz ili ulaz u CG ☐	
I.28. Identifikacija pošiljke				
Vrsta (Naučni naziv) Način identifikacije		Identifikacioni broj		Količina

Dio II: Sertifikacija	II. Podaci o zdravlju	II.a. Referentni broj certifikata/ Referentni broj sertifikata	II.b.
	II.1 Potvrda o zdravlju Ja, niže potpisani službeni veterinar/ovlašćeni veterinar kontrolnog organa, potvrđujem da životinje opisane u ovom sertifikatu: II.1.1. Ptice su bile uzgajane u objektu za uzgoj odobrenom za tu svrhu od nadležnog organa na području države izvoznice najmanje 21 dan ili od valjenja-nasada. II.1.2. Ptice su rođene u registrovanim uzgajalištima (ptice nijesu bile ulovljene u divljini i bile su rođene i uzgajane u registrovanom uzgajalištu od roditelja, koji su pareni ili su njihove jajne ćelije bile na drugi način prenesene u uzgajalištima). II.1.3. Ptice opisane u tački I.28 su bile danas, u roku od 48 sati ili zadnji radni dan prije otpreme podvrgnute kliničkom pregledu i nađene su slobodne od kliničkih znakova bolesti. II.1.4. Newcastle bolest i Influenca ptica u peradi i ostalih ptica držanih u registrovanim uzgajalištima i psitakoza kod papagaja (1) su bolesti koje se prijavljuju. II.1.5. Ptice potiču iz uzgoja koji nije pod restriktivnim veterinarskim mjerama vezanim uz bilo koju bolest navedenu u tački II.1.4. II.1.6. Izbijanje Influence ptica i Newcastle bolesti nije bilo prijavljeno niti u uzgoju porijekla niti u okolnom području u prečniku od 10 km najmanje u posljednjih 30 dana. II.1.7. Samo za ptice iz reda papagaja (Psittaciformes)(1): Izbijanja psitakoze nijesu prijavljena u uzgoju sa kojeg potiču u posljednjih 60 dana. II.1.8. (2) Ptice su bile podvrgnute laboratorijskom ispitivanju za izolaciju virusa influence ptica i Newcalste bolesti, 7 do 14 dana prije otpremesa negativnim rezultatom na sve viruse influence ptica i newcastle bolesti. II.1.9. Ptice nijesu vakcinisane protiv Influnce ptica. II.1.10. Ptice: (2) nijesu vakcinisane protiv Newcastleske bolesti ili (2) su vakcinisani protiv Newcastleske bolesti sa: (naziv i tip (živa ili inaktivisana) soj virusa Newcastleske bolesti u vakcini) Starost ptice prilikom vakcinacije: _____ nedelja II.2. Prevoz ptica II.2.1. U slučaju vrsta koje se nalaze na CITES listi, ptice se prevoze u skladu sa CITES-ovom upustvom za transport. II.2.2. Ptice opisane ovim veterinarskim sertifikatom prevoze se u kavezima koji: (a) sadrže samo ptice koje potiču iz istog objekta; (b) sadrže samo ptice iste vrste, a u slučaju kad postoji više dijelova svaki dio sadrži samo ptice iste vrste; (c) su obilježeni sa nazivom, adresom i registarskim brojem uzgajališta/objekta iz kojeg potiču i posebnim identifikacionim brojem svakog kaveza; (d) su napravljeni tako da: (i) sprječavaju ispadanje ekskremenata i obezbjeđuju minimalni gubitak perja za vrijeme transporta, (ii) omogućavaju vizuelni pregled životinja, (iii) omogućavaju čišćenje i dezinfekciju; (e) se koriste prvi put ili ako ne, da su kao i prijevozno sredstvo kojim se prevoze bili očišćeni i dezinfikovani prije utovara u skladu sa upustvima nadležnog organa; (f) u slučaju avionskog transporta su u skladu sa najnovijim uslovima IATA (Međunarodnog udruženja za avionski transport) za transport živih životinja.		

Napomene:

Dio I:

Rubrika I.11.: Mjesto porijekla: uzgoj može biti jedino odobreni uzgojni objekat.

Rubrika I.15.: Upisati registarske broj(eve) željezničkih vagona i kamiona, broj leta aviona ili naziv broda. Posebna informacija se mora navesti ukoliko se pošiljka istovara ili preutovara.

Rubrika I.19.: Upisati odgovarajući broj iz carinske tarife: 01.06.31, 01.06.32, 01.06.39

Rubrika I.23.: Identifikacija kontejnera: svaki/kavez/kompartiment treba identifikovati.

Dio II:

(1) Primjenjivo samo za ptice iz reda papagaja (*Psittaciformes*).

(2) Nepotrebno precrtati.

Napomena uvozniku: ovaj veterinarski sertifikat se koristi samo u veterinarske svrhe i mora pratiti pošiljku do graničnog veterinarskog inspekcijskog mjesta.

Nakon kontrole uvoza na graničnom veterinarskom mjestu, ova pošiljka mora biti otpremljena direktno u odobreni karantinski objekat.

Ovaj veterinarski sertifikat važi 10 dana. U slučaju prevoza brodom rok se produžava za vrijeme trajanja prevoza brodom.

Službeni/ovlašćeni veterinar:

Ime (velikim štampanim slovima):

Kvalifikacija i zvanje:

Datum:

Potpis:

Pečat:

USLOVI ZA KARANTINSKI OBJEKAT I KARANTINSKI CENTAR

- (1) Karantinski objekt ili karantinski centar treba da:
 - je fizički dovoljno udaljen od drugih gazdinstava kojima se drže živinu i/ili ptice;
 - ima ulazna/izlazna vrata koja imaju mogućnost zaključavanja i znak: „KARANTIN – zabranjen ulaz neovlašćenim licima“;
 - ima odvojen vazdušni prostor za svaku karantinsku jedinicu;
 - je u potpunosti zaštićen od ulaska drugih ptica, muva i štetočina i zatvoren na način kojim se omogućava fumigaciju;
 - ima prostoriju za pranje ruku;
 - ima ulazna i izlazna vrata u karantinski objekt i svaku jedinicu odobrenog karantenskog centra s sistemom dvostrukih vrata;
 - ima dezinfekcione barijere postavljene na svim ulazima/izlazima u/iz karantinskog objekta i pojedine jedinice karantinskog centra;
 - ima opremu koja se može lako čistiti i dezinfikovati kao i opremu za čišćenje i dezinfekciju;
 - ima skladište za hranu za životinje koje je u potpunosti zaštićeno od ulaska ptica, glodara i insekata;
 - ima odgovarajući čitač mikročipova, ako je potrebno;
 - ima kontejner ili druge posude za odlaganje otpada koji je u potpunosti zaštićen od ulaska ptica i glodara;
 - ima frižider i/ili zamrzivač za čuvanje leševa ptica;
 - ima efikasni sistem kontrole koji obezbjeđuje odgovarajuće nadziranje životinja;
 - je očišćen i dezinfikovano.
- (2) Za svaku pošiljku ptica u karantinu vodi se evidencija i:
 - karantinski objekt ili jedinica karantinskog centra treba da bude očišćena i dezinfikovana i slobodna od ptica najmanje sedam dana prije uvođenja sljedeće pošiljke ptica;
 - pošiljke ptica treba da dolaze iz odobrenog objekta za uzgoj u državi porijekla i uvedene u periodu od ne dužem od 48 sati;
 - karantin počinje uvođenjem posljednje ptice;
 - karantinski objekt ili jedinica karantinskog centra treba da bude očišćena, dezinfikovana i slobodna od ptica, na kraju karantina.
- (3) U karantinskom objektu ili karantinskom centru treba da se predostrožnosti radi izbjegavanja međusobne kontaminacije ulaznih i izlaznih pošiljaka.
- (4) Lica koja ulaze u karantinski objekt ili karantinski centar treba da nose zaštitnu odjeću i obuću.
- (5) Čišćenje i dezinfekcija kaveza i košara koji se koriste u prevozu mora se obaviti u karantinskom objektu ili karantinskom centru, a ako se ponovo upotrebljavaju treba da budu izrađeni od materijala koji omogućava efikasno čišćenje i dezinfekciju.
- (6) Đubrivo i otpadni materijal treba da se redovno sakupljaju, skladište u posebnim kontejnerima i naknadno tretiraju radi izbjegavanja širenja uzročnika bolesti.
- (7) Pregled leševa ptica vrši se u laboratorijama.

ISPITIVANJE PTICA NA AVIJARNU INFLUENCU PTICA I NJUKASTL BOLEST

A. Uzorkovanje

- (1) Za vrijeme trajanja karantina na sentinel ptice ili uvezene ptice vrši se pregled, uzorkovanje i ispitivanje na avijarnu influencu ptica i Njukastl bolest.
- (2) Ukoliko se koriste sentinel ptice:
 - uzorci krvi za serološka ispitivanja uzimaju se od svih sentinel ptica u periodu od 21 dan od njihovog ulaska u karantin do najkasnije tri dana prije isteka karantina;
 - ukoliko se ispitivanjem sentinel ptica dobiju pozitivni ili sumnjivi serološki rezultati uzoraka iz alineje 1 ovog stava, uvezene ptice se virusološki ispituju, uzimaju se brisevi kloake (ili izmeta) i dušnika/ždrijela od najmanje 60 ptica ili od svih ptica ukoliko pošiljka ima manje od 60 ptica.
- (3) Sentinel ptice iz stava 2 ove tačke treba da:
 - su stare najmanje tri nedjelje i do tada nijesu korišćene za ispitivanje uvezenih ptica tokom trajanja karantina;
 - su identifikovane nožnim prstenom ili mikročipom;
 - nijesu vakcinisane protiv avijarne influence i Njukastl bolesti;
 - su seronegativne na avijarnu influencu i Njukastl bolest u periodu od 14 dana prije dana početka karantina;
 - su smještene u karantinski objekt ili posebnu jedinicu karantinskog centra prije dolaska ptica iz uvoza što je moguće bliže pticama da bi se obezbijedio bliski kontakt između sentinel ptica i ptica koje su uvezene u karantin.
- (4) Za utvrđivanje zdravstvenog stanja ptica iz uvoza u karantinskom objektu koristi se najmanje 10 sentinel ptica odnosno 10 sentinel ptica u svakoj jedinici karantinskog centra u kojoj su smještene ptice iz uvoza.
- (5) Ukoliko se ne koriste sentinel ptice, uvezene ptice se virusološki ispituju uzimajući briseve dušnika/ždrijela i/ili kloake (ili izmeta) od najmanje 60 ptica ili od svih ptica u pošiljkama sa manje od 60 ptica, tokom prvih sedam do 15 dana karantina.
- (6) Za virusološko ispitivanje uzimaju se uzorci:
 - a) briseva kloake (ili izmeta) i dušnika/ždrijela, ukoliko je moguće od bolesnih ili sumnjivih sentinel ptica;
 - b) sadržaja crijeva, mozak, dušnik, pluća, jetra, slezena, bubrezi i drugi vidljivo zahvaćeni organi što je moguće prije nakon uginuća od:
 - uginulih sentinel ptica i svih ptica uginulih pri dolasku i onih koje su uginule za vrijeme karantina; ili
 - najmanje 10% uginulih ptica, u slučaju visoke smrtnosti manjih ptica u velikim pošiljkama.
- (7) Virusološka i serološka ispitivanja uzoraka uzetih za vrijeme karantina vrše se u skladu sa propisima kojima je uređeno otkrivanje i suzbijanje avijarne influence i njukastl bolesti.

B. Mjera u slučaju sumnje na prisustvo avijarne influence ili Njukastl bolesti

Kada se u karantinskom objektu odnosno karantinskom centru, tokom trajanja karantina, nalazi jedna ili više ptica iz uvoza i/ili sentinel ptica sumnjivih da su zaražene virusom avijarne influence ili Njukastl bolesti, veterinarski inspektor (u daljem tekstu: službeni veterinar) bez odlaganja stavlja karantinski objekt pod službeni nadzor i naređuje:

- uzimanje i ispitivanje uzoraka od ptica iz uvoza i/ili sentinel ptica - virusološka ispitivanja u skladu sa stavom 6 tačke A ovog priloga, radi potvrđivanja ili isključivanja prisustva bolesti;
- zabranu unošenja ili iznošenja ptica iz karantinskog objekta do isključivanja sumnja na prisustvo bolesti.

C. Sprovođenje mjera u slučaju potvrđivanja avijarne influence ili Njukastl bolesti u karantinskom objektu

Ako je avijarna influenza ili Njukastl bolesti službeno potvrđena u karantinskom objektu, službeni veterinar naređuje sprovođenje sljedećih mjera:

- usmrćivanje svih ptica iz uvoza i/ili sentinel ptica, bez odlaganja i neškodljivo uklanjanje leševa uginulih i usmrćenih ptica;
- čišćenje i dezinfekciju karantinskog objekata;
- zabrana unošenja ili iznošenja ptica iz karantinskog objekta najmanje 21 dan od dana završnog čišćenja i dezinfekcije karantinskog objekta.

D. Sprovođenje mjera u slučaju potvrđivanja avijarne influence ili Njukastl bolesti u karantinskom centru

Ako je avijarna influenza ili Njukastl bolesti službeno potvrđena u jedinici karantinskog centra, službeni veterinar naređuje sprovođenje sljedećih mjera:

- usmrćivanje svih ptica iz uvoza i/ili sentinel ptica iz zaražene jedinice karantinskog centra, bez odlaganja i neškodljivo uklanjanje leševa uginulih i usmrćenih ptica;
- čišćenje i dezinfekciju zaražene jedinice karantinskog centra u kojoj je potvrđena bolest;
- uzimanje dovoljnog broja uzoraka:
 - a) od sentinel ptica iz drugih jedinica karantinskog centra, najmanje 21 dan od dana završnog čišćenja i dezinfekcije zaražene jedinice, ako se koriste sentinel ptice;
 - b) od ptica iz drugih jedinica karantinskog centra, u periodu između sedam do 15 dana od dana završnog čišćenja i dezinfekcije zaražene jedinice, ako se ne koriste sentinel ptice;
- zabranu unošenja ili iznošenja ptica iz karantinskog centra do dobijanja negativnog rezultata laboratorijskih ispitivanja uzoraka iz alineje 3 ovog stava.

E. Odstupanja u slučaju pozitivnog nalaza na nisko patogenu avijarnu influencu ili Njukastl bolest

(1) Ako se za vrijeme trajanja karantina kod jedne ili više ptica iz uvoza i/ili sentinel ptica službeno potvrdi da su zaražene virusom niskopatogene avijarne influence (NPAl) ili Njukastl bolesti, na osnovu procjene rizika, može se odstupiti od primjene mjera iz alineje 1 tač. C i tačke D ovog priloga, pod uslovom da ta odstupanja ne ugrožavaju kontrolu bolesti.

(2) U slučaju pozitivnog nalaza (NPAl), kod primjene odstupanja iz stava 1 ove tačke, naređuje se sprovođenje mjera 21 dan od posljednjeg pozitivnog nalaza (NPAl) u karantinskom objektu ili iz svake jedinice odobrenog karantinskog centra u intervalima od 21 dan, za laboratorijsko ispitivanje i uzimanje:

- uzoraka uginulih sentinel ptica ili drugih ptica prisutnih za vrijeme uzorkovanja;
- briseva dušnika/ždrijela i kloake od najmanje 60 ptica ili brisevi svih ptica ako ih u karantinskom objektu ili jedinici karantinskog centra ima manje od 60; ili
- uzoraka svježeg izmeta kod malih ptica, egzotičnih ili ptica sa kojima se teško rukuje ili bi rukovanje sa njima predstavljalo opasnost za ljude;
- uzoraka i laboratorijsko ispitivanje vrši se sve dok se u dva uzastopna testiranja sprovedena u periodu od najmanje 21 dan ne dobiju negativni rezultati.

(3) U slučaju pozitivnog nalaza na Njukastl bolest, odstupanje od primjene mjera iz alineje 1 tač. C i D ovog priloga odobrava se pod uslovom da je najmanje 30 dana nakon posljednjeg uginuća ili kliničkog ozdravljenja posljednje oboljele životinje, izvršeno laboratorijsko ispitivanje u skladu sa tačkom A ovog priloga i da su dobijeni negativni rezultati, bez obzira na vremenski period.

(4) Ptice ostaju u karantinu do dobijanja negativnih rezultata u skladu sa stavom 2 alineje 4 ove tačke.

(5) Karantinski objekat ili jedinica karantinskog centra se čisti i dezinfikuje nakon praznjenja, a predmeti ili otpad koji mogu biti kontaminirani, kao i sav otpad nakupljen tokom laboratorijskog testiranja iz st.1 i 3 ove tačke uklanjaju se tako da se spriječi širenje uzročnika i uništi virus NPAl ili Njukastl bolesti.

(6) Nove ptice mogu se uvoditi u odobreni karantinski objekt ili karantinski centar 21 dan nakon obavljenog završnog čišćenja i dezinfekcije.

F. Sprovođenje mjera u slučaju sumnjena hlamidiozu

Ako se za vrijeme trajanja karantina u karantinskom objektu ili karantinskom centru posumnja ili potvrdi infekcija papagaja *Chlamydophilompsittaci*, sve ptice iz pošiljke moraju biti tretirane odgovarajućom metodom, a period trajanja karantina se produžava za najmanje dva mjeseca od datuma posljednjeg zabilježenog slučaja.

G. Prestanak karantina

Mjere u karantinu ukida službeni veterinar na osnovu pisanog izvještaja o sprovedenim mjerama u karantinu, u skladu sa ovim pravilnikom.